

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 11

Jihlava

okresní pracoviště Pelhřimov

Inspekční zpráva

Dětský domov Senožaty 199

IZO: 102 175 608

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Školský úřad: Pelhřimov

Čj.	071-2329/98-005063
Signatura	kk3ls201

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel dětského domova	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM DĚTSKÉHO DOMOVA	4
2.1 Výchovně vzdělávací program dětského domova s příslušnou dokumentací	4
2.2 Bezpečnost z pohledu svěřence	4
2.3 Stimulační úroveň	4
2.4 Další informace o výchovně vzdělávacím programu dětského domova	5
2.5 Přehled o počtu výchovných skupin	5
3 ŘÍZENÍ DĚTSKÉHO DOMOVA	6
3.1 Koncepční záměry dětského domova, plánování	6
3.2 Odborné a pedagogické řízení	6
3.2.1 Organizační struktura dětského domova	6
3.2.2 Personální struktura dětského domova	6
3.2.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	7
3.3 Kontrolní systém dětského domova, kontrola a hodnocení	7
3.4 Informační systém dětského domova - vnitřní a vnější	7
3.5 Vedení povinné dokumentace	8
3.6 Úroveň spolupráce dětského domova s dalšími zainteresovanými orgány	8
3.7 Výroční zpráva	8
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu činnosti dětského domova	9
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI .	10
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným dokumentům a počtu svěřenců	10
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek dětského domova	10
4.3 Hodnocení dětského domova z hlediska rozvoje osobnosti svěřenců, z hlediska výchovné práce a kvality speciálních činností	10
4.4 Hodnocení dětského domova z hlediska znalosti a využívání důležitých inf. o svěřencích	11
4.5 Hodnocení dětského domova z hlediska úrovně výsledků výchovně vzdělávací činnosti	11
4.6 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost dětského domova	12
4.7 Hodnocení činnosti zařízení, která jsou součástí dětského domova	12
5 ZÁVĚR	13
5.1 Závěry inspekce	13
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti dětského domova	13
5.3 Datum vyhotovení zprávy	14
5.4 Datum a podpis ředitele kontrolovaného dětského domova stvrzující převzetí zprávy	14
5.5 Další adresáti zprávy	15
5.6 Přípomínky ředitele dětského domova	15

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti dětského domova dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

17. - 19. listopadu 1998

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: PaedDr. Zdeněk Slomek

Člen týmu: Mgr. Václav Strnad

1.4 Ředitel dětského domova

Jiří Kulovaný

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

- informační výpis - změny ve vedení sítě škol a školských zařízení
- jmenovací dekret ředitele domova
- hlavní úkoly v činnosti zařízení pro školní roky 1997/98 a 1998/99
- výroční zpráva o činnosti zařízení ve školním roce 1997/98
- rozbor hospodaření za rok 1997
- rozpis služby vychovatelů
- zápisy z jednání pedagogických rad a provozních porad
- programy výchovné práce jednotlivých skupin
- dokumentace svěřenců, sociálně právní agenda
- personální struktura, funkční zařazení, kvalifikace, úvazky
- kniha návštěv, kniha kontrol
- podklady k letní prázdninové činnosti

2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM DĚTSKÉHO DOMOVA

2.1 Výchovně vzdělávací program dětského domova s příslušnou dokumentací

Dětský domov zabezpečuje výkon náhradní výchovy dětí s nařízenou ústavní výchovou. Věková skladba odpovídá ustanovením vyhlášky MŠ ČSR č. 64/1981 Sb. Výchovně vzdělávací práce dětí předškolního věku i povinné školní docházky je realizována v podmínkách školských zařízení v místě. Dětský domov nezabezpečuje péči o děti, které jsou též mentálně postižené (tento fakt dílčím způsobem ovlivňuje jednak využívání kapacity, jednak znamená přemísťování dětí v případě příchodu sourozence s indikací pro zvláštní školu).

Od 23. září 1994 zajišťuje dětský domov komplexní péči o nezletilé matky a jejich děti - samostatná výchovná skupina je kapacitně stanovena pro počet pěti matek a pěti dětí (od doby zřízení prošlo cca 30 matek s dětmi). Umisťování do výchovné skupiny je řešeno spoluprací s VÚM Černovice, kde probíhá základní diagnostika - problémy ve smyslu spolupráce nejsou.

Přímá výchovná práce je přizpůsobována heterogennímu charakteru složení skupin, je zpracováván celoroční plán se stanovením hlavních úkolů organizačního, personálního a materiálně technického rázu. Rozpracovanost jednotlivých složek výchovy poskytuje vychovatelům dostatek námětů, některé části však postrádají realizační základnu (změna podmínek, personální problém při zajišťování dílčí specifictější zájmové činnosti, prostorová garance apod.).

Organizační a obsahové zaměření práce s dětmi je hodnocené v pásmu průměru.

2.2 Bezpečnost z pohledu svěřence

Dětský domov splňuje náročná kritéria pro vytváření potřebného prostředí, uplatňovaný systém přímé práce se svěřenci nabízí možnosti velmi neformálního „rodičovského“ kontaktu v rámci výchovné skupiny i mimo ni. Děti mohou kdykoliv oslovit své vychovatele, ředitele, případně ostatní pracovníky zařízení, podělit se o domnělý či skutečný problém, požádat o radu. Organizační zabezpečení chodu domova (nepřetržitá péče) je na požadované úrovni. Věcný kontakt domova s mateřskou i základní školou je pro dítě srozumitelný. Značná pozornost je věnována příchodu nového svěřence (osobní podíl ředitele a sociální pracovníce), správně jsou uplatňovány principy hodnocení adaptační fáze.

Oblast je hodnocena v pásmu spíše nadprůměru.

2.3 Stimulační úroveň

Kromě aktivit vyvíjených v rámci naplňování týdenních programů výchovné činnosti (obsah respektuje potřeby a věkové zvláštnosti dětí) mají svěřenci možnost přímého zapojení do místních sportovních klubů (kopaná, odbíjená, cvičení s hudbou), stejně tak i do organizované zájmové činnosti v místní škole.

Z pohledu stimulace projevů a zařazení dítěte se jeví negativně otázka hodnocení v denní i týdenní frekvenci (chybí její zpracování v řádu domova) a nevyužívání svěřenecké samosprávy (není ustavena).

Pozitiva a negativa jsou zhruba v rovnováze, hodnoceno průměrem.

2.4 Další informace o výchovně vzdělávacím programu dětského domova

Při bezprecedentním respektování článku 5 Pokynu MŠMT ČR čj. 13 649/95-24 školským zařízením pro výkon ústavní a ochranné výchovy (věstník MŠMT, sešit 7, rok 1995) zůstává v zařízení v době prázdnin (letní, zimní, další) cca 50 % dětí. Vedení domova zabezpečuje každoročně pro tato náročná a riziková období řadu obsahově vhodných činností - vlastní letní tábory (Bělá), zapojování do akcí „Švagr“, účast na nabídkách „Sdružení klubů správných kamarádů“, je využíváno nadačních nabídek, zájmu Charity, Výboru dobré vůle apod.

Tato oblast činnosti zařízení je hodnocena v pásmu nadprůměru.

2.5 Přehled o počtu výchovných skupin

Tab. 1 : počet výchovných skupin a svěřenek/svěřenců

Výchovná skupina	Počet svěřenců	MŠ	ZŠ	ZvŠ	Učni	Žáci SŠ	Dívky	Sourozenci
1.	4+5	-	-	-	-	-	4+2	3
2.	8	3	3	-	2	-	3	4
3.	8	1	8	-	-	-	3	2
4.	9	-	8	-	1	-	9	4
Celkem	34	4	19	-	3	-	19+2	13

Uváděn stav ve dnech inspekce. V 1. výchovné skupině jsou čtyři matky a pět dětí, jedna matka v současné době na útěku. Ve 2. skupině dvě děti v Dětském diagnostickém ústavu v Homolích (kmenově již v DD Senožaty), ve 4. skupině pak dvě děti (sourozenci) v předpěstounské péči. Podmínečně propuštěn jeden svěřenec, v další předpěstounské péči jedna svěřenka. Zapsáno dětí 41.

3 ŘÍZENÍ DĚTSKÉHO DOMOVA

3.1 Konceptní záměry dětského domova, plánování

Ve smyslu § 2 odst. 2 a dalších vyhlášky MŠ ČSR č. 64/1981 Sb. je dětský domov oficiálně označen jako internátní typ. Svým charakterem, uspořádáním a způsobem života jednotlivých výchovných skupin je vlastně spíše mezitypem mezi rodinou a internátní formou náhradní výchovy.

Vedení zařízení má zpracován záměr investičního rozvoje do roku 2006, je počítáno se zabezpečením bytového zázemí pro pracovníky (promyšleno i z hlediska generační obměny), úvaha předpokládá rozvoj sportovně tělovýchovných aktivit (bazén), zlepšení péče o vozidla (garáže) a pod.

Jako velmi pozitivní se jeví záměr dalšího rozvoje postpenitenciární péče a vytvoření určitého „rodinného“ zázemí pro děti, resp. mladistvé, kteří ve smyslu platných školských předpisů přestávají být svěřenci domova.

Je postupně vytvářeno potřebné pozemkové zázemí, zlepšuje se technická vybavenost objektu. Je patrná pozitivní koncepční práce ředitele domova v oblasti perspektiv zařízení. Ve spolupráci s Výchovným ústavem pro mládež v Černovicích je připravován chod praktické školy.

Jsou patrna pozitiva převyšující běžnou úroveň, oblast je hodnocena v pásmu spíše nadprůměru.

3.2 Odborné a pedagogické řízení

3.2.1 Organizační struktura dětského domova

Organizačně je výkon ústavní výchovy v náhradní péči strukturován do provozu čtyř výchovných skupin, z toho jednu skupinu tvoří nezletilé matky se svými dětmi (experimentální stadium - sledováno odborem 24 MŠMT ČR). Podle základní dokumentace (viz 3.5) je kromě stravovací části (umístěna v objektu základní školy v místě) členěna zabezpečení komplexní péče dále na úsek sociálně právní agendy, ekonomickou oblast a provozně technickou část. Kompetence jednotlivých pracovníků jsou jasně vymezeny, pracovní náplně stanoveny.

3.2.2 Personální struktura dětského domova

Tab. 2: personální zajištění dětského domova

Zaměstnanci	Celkový počet	Z toho žen
Ředitel	1	-
Vychovatelé	7	7
Pomocní vychovatelé	6	6
Ostatní zaměstnanci	17	15
Celkem	31	28

3.2.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Z osmi výchovných pracovníků (včetně ředitele) má sedm střední pedagogické vzdělání, tj. 87,5 %, dvě vychovatelky absolvovaly kvalifikační studium speciální pedagogiky ve dvouleté formě, jedna v současné době speciální pedagogiku dálkově studuje (PF TU Liberec - konzultační středisko v Černovicích). Po návratu z mateřské dovolené zahájí dálkovou formu studia speciální pedagogiky další vychovatelka. Vedení pravidelně vysílá pedagogické pracovníky na akce (kurzy, semináře) Pedagogického centra v Č. Budějovicích (např. ve školním roce 1998/99 na 60-ti hodinový kurz arteterapie a kreativních technik - dvě vychovatelky), Pragouniverzy (4x) a další. Dobře je zabezpečován přenos informací cestou porad vychovatelů, pedagogických rad apod.

V souhrnu je celá oblast hodnocena průměrem.

3.3 Kontrolní systém dětského domova, kontrola a hodnocení

Ředitel domova je v denním kontaktu s děním v zařízení, podílí se v rámci svého úvazku na bezprostředním zabezpečování přímé výchovné práce, řeší závažnější problémy.

Je zpracován plán kontrol a hospitací v obecně členěné rovině, záznamy nemají v některých případech potřebnou vypovídací hodnotu.

Je sledován úsek ekonomických záležitostí (peněžní deníky, kapesné a jeho výše ve vztahu k výchovnému využití), provozu, funkčnosti zájmové činnosti (rezerva zlepšení).

Hodnocení, vyjádřené stanovením výše osobního příplatku jednotlivým pracovníkům, neinklinuje k průměru, má diferencovaný charakter.

Potřebná míra informací pro hodnotitelskou a rozhodovací činnost je dále získávána vedením porad pedagogického, organizačního a provozního druhu. Denní věcný kontakt vedení s jednotlivými úseky chodu domova umožňuje bezprostředně reagovat a řešit situace v adekvátní míře objektivnosti i kompetence.

Sledovaný úsek má povahu standardu, hodnocení v pásmu průměru.

3.4 Informační systém dětského domova - vnitřní a vnější

Vzájemný kontakt dětského domova s příslušnými institucemi (školy, orgány péče o děti a rodinu, soudy, policejními pracovníky, diagnostickými ústavy, speciálními výchovnými zařízeními) je kvalitní, věcně správný (kontrolou písemné dokumentace nebyla zjištěna zaviněná prolongace).

Základní komunikační schéma vnitřního rázu vyhovuje potřebám zařízení, důležitá sdělení, informace a pokyny jsou podány včas, diferencovaně a ve vztahu k cílenému výsledku. Důvěrné informace jsou zabezpečeny před zneužitím či nevhodnou interpretací (mlčenlivost pracovníků i správné uložení spisů). Vztah domov - rodina je realizován ve věcné podobě a s ohledem na úroveň zájmu zákonných zástupců - výtěžnost různorodá.

Pro kvalitní úroveň pedagogické diagnostiky je zaveden systém pozorování dítěte (především v adaptačním období), zhodnocení zjištěných fakt a stanovení pravděpodobné prognózy (porady). Domov je schopen podat příslušným zainteresovaným institucím a orgánům potřebné informace o dětech (i případně jiného druhu) ve vyhovující kvalitě.

Oblast informačních možností a skutečností je hodnocena spíše nadprůměrem.

3.5 Vedení povinné dokumentace

Původní rozhodnutí MŠMT o zařazení domova do sítě není v zařízení k dispozici (ředitel tuto okolnost avizoval v minulosti několikrát). Informační výpis - rozhodnutí náměstka ministra skupiny regionálního školství ze dne 21. července 1998 o metodických změnách ve vedení sítě škol a školských zařízení (účinnost od 1. září 1998) stanoví název zařízení (Dětský domov Senožaty 199), právní formu (zálohová organizace), IZO (102 175 608). Dále stanoví, že zařízení sdružuje: 1. Dětský domov s kapacitou 60 žáků, 2. Školní jídelnu s kapacitou 250 jídel. Dopisem ředitele Dětského diagnostického ústavu v Homolích (ze dne 8. září 1998) je řediteli sdělováno, že kapacita domova je uváděna číslem 55 svěřenců - podle protokolů MŠMT. Záležitost vyžaduje dořešení a dopřesnění.

S účinností od 1. září 1991 byl ředitel jmenován do funkce přípisem MŠMT z 11. listopadu 1991, čj. 25 208/91-24. Podle výsledku konkurzního řízení pak potvrzen ve funkci přípisem vrchního ředitele pro správu regionálního školství MŠMT ze dne 6. srpna 1997, číslo jednací 23 624/97-60.

Vedená dokumentace ve strukturální podobě respektuje znění článku 6, instrukce MŠ ČSR č. 29/1981 Sb. ze dne 31. července 1981, čj. 20 926/81-20 (kromě vedení kroniky). Sešit podávání léků přesně eviduje čas i formu podání a eliminuje tak možnosti zneužití.

Osobní dokumentace dětí je vedena přehledně, základní materiály jsou řazeny v odpovídající časové návaznosti, písemný kontakt se zákonnými zástupci, soudy a dalšími institucemi je doložen. V Domácím řádu je potřeba nahradit některá věcně nesprávná ustanovení ve shodě s novelou postupů (např. v článku 1b - rozhodnutí OPD o předběžném opatření, atd.). Rozsudek o nařízení ústavní výchovy byl vydán ve 35 případech, předběžné opatření je u šesti dětí (z toho u svěřenky Danielové již pět let). Z pěti dětí nezletilých matek je v jednom případě nařízena ústavní výchova (návrhy podává zařízení, odkud matka do domova přešla). Nikdo ze svěřenců domova nemá v Senožatech trvalé bydliště.

Úhrada nákladů za pobyt dětí vykazuje nedoplatky ve výši 361.762,- Kč (stav k 31. říjnu 1998) v rozmezí 2.760,- až 51.948,- Kč u jednotlivých dlužníků - vymáhání je ve všech případech doloženo (postup odpovídá znění nařízení vlády č. 176/1996 Sb.).

Dokumentační oblast vedena v poloze věcně správné, hodnoceno průměrem.

3.6 Úroveň spolupráce dětského domova s dalšími zainteresovanými orgány

Kontakt vedení domova s příslušnými institucemi je věcný a kvalitní. V rámci inspekce byla ověřena i úroveň kontaktu s děním v obci - starosta považuje existenci zařízení za součást obce, má zájem na kapacitní vytiženosti (vazba na místní mateřskou a základní školu), hodnotí vztah obce a domova pozitivně.

S ředitelem místní základní školy byly prokonzultovány otázky spolupráce domova (náhradní rodiny) s jednotlivými vyučujícími (22 dětí DD dochází do 1. - 9. ročníku ZŠ), zapojenost do zájmových aktivit, perspektiva příštích pěti let, možnost znovuoobnovení činnosti tříd zvláštní školy a podobně. Úroveň spolupráce je velmi dobrá.

Stav je hodnocen v pásmu průměru.

3.7 Výroční zpráva

Zpráva za školní rok 1997/98 podává pohled na charakter zařízení, dokumentační zabezpečení, údaje o zaměstnancích, příjmu a zařazování dětí a posouzení mimoškolních aktivit. Má konstatační charakter s dílčími pohledy analyzačního typu (pozdní příchody dětí do zařízení, postpenitenciární péče, vybavování svěřenců do života atd.).

Součástí výroční zprávy je i rozbor hospodaření za rok 1997 - vyčísleny úhradové položky, důvody rozpočtových změn, příjmy.

Strukturace materiálů odpovídá ustanovením odst. 2 a 3, § 17e, zákona č. 564/1990 Sb. ve znění zákona č. 139/1995 Sb.

Posuzovaná oblast je hodnocena v pásmu průměru.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu činnosti dětského domova

Prohlídkou zařízení byla ověřena kvalitní míra výbavy prostorů pro děti i pracovišť zaměstnanců. Normativně přidělované prostředky jsou využívány věcně, bez zbytečného nadstandardu - kontrolou platebních položek nebyly zjištěny rozpornosti, nakupované věci jsou využívány k zabezpečování základního cíle poslání zařízení, rozvoji úrovně bydlení, školní vybavenosti, k organizovanému pobytu dětí mimo domov a pod. Realizované investiční akce výrazně zlepšují podmínky provozu.

Hospodaření s přidělenými státními prostředky je věnována odpovídající pozornost, stav odpovídá potřebám a běžné praxi.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným dokumentům a počtu svěřenců

Vnitřní uspořádání pobytu dětí v jednotlivých patrech objektu je přizpůsobováno bytovým podmínkám v rodině, děti užívají společně obývací pokoj, ložnice pak jsou uzpůsobeny ve dvou a výjimečně třílůžkové úpravě. Každá výchovná skupina má k dispozici audiovizuální techniku, pro účely přípravy jídel pak cvičnou kuchyňku s velmi dobrým technickým zázemím. Děti mají dostatek prostoru k vlastní i organizované činnosti, je třeba dořešit šatnové náležitosti a ukládání obuvi.

Poměrně výrazným nedostatkem je absence dílny či prostornější místnosti pro rukodělnou zájmovou činnost - v této souvislosti se jeví komerční využívání části přízemí jako spíše nevhodné. Domov může též využívat i některé vybavení školy - nabídka učiněna.

Materiálně technická základna je velmi dobrá, možnosti dalšího rozšíření jsou evidentní.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek dětského domova

Pracovní prostředí zaměstnanců je vyhovující (vychovatelé u každé skupiny mají k dispozici „svou“ služební místnost), nábytkové vybavení je úměrné, je prováděna postupná roční obměna na výchovných skupinách), teplo, světlo, sociální příslušenství (zde rezerva) má vyhovující charakter. Estetická úroveň prostředí domova je dobrá, dílčí partie je potřeba aktualizovat.

Podle zjištěných skutečností je posuzovaná oblast hodnocená průměrem.

4.3 Hodnocení dětského domova z hlediska rozvoje osobnosti svěřenců, z hlediska výchovné práce a kvality speciálních činností

Činnost v každé výchovné skupině vychází z týdenního plánu, ve kterém jsou specifikovány mimorežimové činnosti na jednotlivé dny. Týdenní plány (obsahově) mají v jednotlivých výchovných skupinách rozdílnou úroveň námětového rozpracování, ne vždy (podle záznamů v denících) je připravovaný program splněn (objektivní, ale i jiné důvody). Režimové záležitosti jsou stanoveny promyšleně, je ovšem potřeba je i dokumentačně upravit s ohledem na nutnou vazbu na provoz místní základní školy (posun začátku výuky a pod.).

Denní programová náplň je přizpůsobována věkové struktuře výchovné skupiny, je nabízen dostatek času na „soukromé“ potřeby dětí, heterogenní skladba má (především u sourozeneckých dvojic či trojic) výrazně pozitivní interpersonální dopad.

V systému hodnocení není plně docenována nabídka stimulačních postupů (odměna, pochvala), některá dílčí výchovná opatření se jeví jako málo účinná či neúčinná, případně jsou vlastně neproveditelná (zákaz vycházek ve výchovné skupině nezletilých matek). Z hospitační činnosti vyplývá, že je s dětmi systematicky pracováno, je zřetelná pestrost nabídky, jsou podporovány netradiční způsoby práce (samostatnost dětí při přípravě, redakce a vydávání časopisu „Všichni svatí“). Zcela evidentní je příjemná atmosféra, nekonfliktnost v jednání vychovatelek. Vzájemné oslovování má společenskou formu. Pro případ mimořádných událostí mají vychovatelky zpracovány a připraveny náhradní programy - využito minimálně.

Práce ve výchovné skupině nezletilých matek prioritizuje nezbytnost výcviku v základních dovednostech, zcela účelově je koncipován perspektivní záměr - poskytnout matkám alespoň základní průpravu na úrovni obsahu praktické školy.

Výkon práce pomocných vychovatelek je hodnocen jako kvalitní.

Výrazně speciálních technik (sociálně komunikativních, psychoterapeutických) není v doslovném chápání využíváno - zatím u většiny pedagogických pracovníků chybí specializovaná průprava.

Možno konstatovat rovnováhu pozitiv a negativ, hodnocení průměrem.

4.4 Hodnocení dětského domova z hlediska znalosti a využívání důležitých informací o svěřencích

Všichni výchovní pracovníci povinně při příchodu nového svěřence studují jeho spisovou dokumentaci a pořídí si základní výpisy důležitých údajů (doplňování dalších nových údajů je rovněž povinné). Požadavek důvěrnosti informací je dodržován, s materiály je zacházeno profesionálně. Při inspekci byla ověřována úroveň znalostí tohoto typu - výsledek je velmi pozitivní.

Při řešení výchovných situací, jednání se zákonnými zástupci, soudy, policejními orgány, OPD apod. tvoří základní suma údajů podklad pro přípravu a zpracování požadovaných informací a činění závěrů.

Pracovníci znají dobře situaci dětí, orientace je věcná - hodnoceno v pásmu spíše nadprůměru.

4.5 Hodnocení dětského domova z hlediska úrovně výsledků výchovně vzdělávací činnosti

Analýzou spisové dokumentace sociální pracovnice bylo zjištěno, že průměrná doba pobytu svěřence v domově (sledováno období 1990 - 1998) je necelé dva roky. U nezletilých matek (sledováno období 1994 - 1998) pak méně než jeden rok. Tento statistický údaj dokládá krátkodobost systematického působení (v některých případech šlo i o dobu mezi třemi až šesti měsíci a výjimečně i méně), které pak zkresluje možnou objektivitu při hodnocení výsledků zařízení.

Lze však konstatovat, že je naplňována základní myšlenka poslání dětského domova, dětem je programově nabízena možnost dosáhnout určité vzdělanostní úrovně a jsou tvořeny základní návyky společenského chování.

Spoluprací s místní základní školou se daří zapojovat děti do zájmových útvarů (v osmi kroužcích pracuje 22 dětí), na kvalitní úrovni je příprava na vyučování, není opomíjena ani možnost zařazení dětí DD ve výuce nepovinných předmětů (v osmi předmětech je zařazeno deset dětí) a pod.

Přes uváděné možnosti může domov dále rozvíjet své výchovné působení využíváním dílenského zázemí školy, tělocvičny a podobně (potřeba více realizovat).

Na velmi dobré úrovni je vybavenost domova v oblasti tiskové, časopisecké a především pak vhodné dětské literatury. Fond knihoven (každá výchovná skupina + centrální knihovna) je dostatečný a stále je aktualizován, výpůjční záznamy dokládají vzbuzený zájem dětí. Tento emocionální prvek má i těsnější vazbu k připomínkám jmenin, narozenin či „výročí“ dětí (dárek - kniha).

Oblast hodnocena v pásmu spíše nadprůměru.

4.6 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost dětského domova

K významnějším aktivitám patří letní prázdninová činnost, kterou zařízení zabezpečuje ve sportovně i rekreačně využitelném objektu města Pacova. Zjevný výchovný dopad má účast v literární soutěži „Romano suno 98“ s minisoutěží výtvarného charakteru (úspěšná dívka byla pozvána na setkání autorů v rezidenci velvyslance USA v Praze), domov má dva zástupce v „Dětském národním parlamentu“, jehož činnost řídí organizace „Duha“ a „Kruh sdružení dětí a mládeže“ pod záštitou MŠMT a Senátu ČR.

Dětský domov je aktivním kolektivním členem „Asociace náhradní výchovy“, což přináší bezprostřední aktuálnost informací i nabídek.

Zařízení nemá výraznější problémy s řešením okolností nealkoholové drogové závislosti. Vychovatelka p. Jarošová absolvovala sociálně psychologický výcvik určený přípravě školních protidrogových koordinátorů a vzdělávací program „Prevence drogových a procesuálních závislostí“. Každý útěk je rozborován i z hlediska možné donášky, dosavadní zkušenosti jsou dobré.

Aktivity domova je možné hodnotit velmi kladně, spíše jde o nadprůměr.

4.7 Hodnocení činnosti zařízení, která jsou součástí dětského domova

Kromě uváděné struktury, činnosti domova, zajišťuje zařízení kompletní stravovací provoz. Kuchyně a jídelna jsou umístěny v objektu místní základní školy (domov je se školou propojen koridorem), organizačně kompetenční problémy nejsou. Kvalita jídla je na potřebné úrovni, technická výbava a personální zajištění odpovídá potřebám. Některé dílčí technické problémy (odsávání a pod.) budou (podle připraveného záměru) řešeny v souvislosti s faktem přidělu finančních prostředků. Systém vydávání jídel je propracován ve vazbě na potřeby obou typů - školy i dětského domova.

Danou oblast lze hodnotit jako vyhovující.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Způsob řízení, obsahové zabezpečování potřeb dětí, kontakt s příslušnými institucemi (včetně zákonných zástupců dětí) a vnitřní strukturace jsou výrazem inklinace k naplňování principů servisu a terénní praxe. Umisťování dětí je prováděno v naprostém souladu s citací první části pokynu MŠMT, čj. 13 649/95-24 (věstník MŠMT, sešit 7, červenec 1995). Kontakt s diagnostickými ústavami (především s DDÚ Homole, výjimečně s DDÚ Dobřichovice) je relevantní, evidenční souhlas k přemísťování svěřenců (v posledních dvou letech u dvou sourozenců z důvodu mentálního postižení jednoho z nich, jedné dívky do VÚM Kostomlaty, tří nezletilých matek do VÚM Černovice a jedné dívky do VÚDM Počátky) je diagnostickým pracovištěm potvrzen. Nezjištěny závady kontaktu dětí s rodinou, nevyžadování souhlasu orgánu péče o děti a rodinu sociálních referátů a pod.

Vedení domova zabezpečuje i kontakt s bývalými svěřenci (písemná i osobní forma), je umožněna návštěva v zařízení, výjimečně poskytne domov i formu přechodného pobytu při dohodové úhradě a zachování náležitostí. Zabezpečení profesní přípravy tvoří součást koncepce zařízení (v současné době jsou tři svěřenci učni středních odborných učilišť v Humpolci a Pelhřimově).

Souhrnně lze konstatovat, že kontrolované zařízení plní své poslání a je aktuálně potřebnou součástí sítě dětských domovů v České republice.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti dětského domova

- dořešit záležitosti základního dokumentačního charakteru (zřizovací listina), upřesnit stanovení kapacity domova
- ve spolupráci s vedením místní základní školy řešit prostorové posílení možností rozvoje zájmové (dílenské) činnosti, včetně sportovně tělovýchovných aktivit (v této souvislosti znovu zvážit přínosnost komerčního využívání některých místností v DD)
- pro posílení autoregulačních prvků ve výchově, rozvoj stimulace a využívání potenciálu svěřenců uvážit ustavení orgánů svěřenecké samosprávy
- prostudovat a podle potřeby využít citací metodického pokynu ministerstva školství, čj. 18 371/96-24, který se týká možností doplnění vzdělání poskytovaného zvláštní školou (především ve vztahu k eventuelní budoucí profesní přípravě dětí)
 - zavést kroniku
 - efektivněji využívat večerního času ve vyšší dotaci pro přímou výchovnou činnost, zvážit posunutí večerky (diferencovaně)
 - perspektivně ovlivňovat personální strukturu pedagogických pracovníků ve smyslu posílení mužského elementu a přiblížení života skupin rodinné podobě
 - znovu promyslet perspektivní možnosti příjmu dětí, které navštěvují zvláštní školu (zřídít třídy při místní základní škole), aby tak byly jednak respektovány sourozenecké vazby, jednak nebylo nutno přemísťovat děti do jiného domova. Využít i podpory vedení obce a školy, analyzovat i okolní terénní potřebu dětí s mentálním postižením
 - podporovat erudiční průpravu pedagogických pracovníků - studium kvalifikačního charakteru, kurzy psychoterapeutického zaměření, sociálně komunikativních technik a pod.

- zařazovat na jednání vychovatelů odborná témata orientovaná na potřeby a situaci v domově (využít i metodického sdružení vychovatelů)
- dořešit urychleně prodloužení předběžného opatření u svěřenky Danielové
- aktualizovat vnitřní úpravnost prostředí (např. nástěnky, fotomateriál)
- plán činnosti na příslušná období koncipovat tak, aby obsahem korespondoval s možnou realitou v obci (zájmové kroužky, sportovní akce a podobně)
- pro zabezpečení náročnějších časových úseků (letní prázdniny) využívat i objekty sportovně rekreačního charakteru, které vlastní ostatní speciální školy či školská zařízení v jihočeském (nejen) regionu

5.3 Datum vyhotovení zprávy

2. prosince 1998

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu: PaedDr. Zdeněk Slomek v. r.

 člen týmu: Mgr. Václav Strnad v. r.

V Č. Budějovicích dne 2. prosince 1998

5.4 Datum a podpis ředitele kontrolovaného dětského domova stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzal dne 21. 12. 1998

razítko

Podpis ředitele: Jiří Kulovaný v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel dětského domova podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MŠMT ČR, Praha	4. 1. 1999	003/99
Školský úřad: Pelhřimov	4. 1. 1999	002/99

5.6 Připomínky ředitele dětského domova

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	K inspekční zprávě nebyly podány připomínky